

3. United Nations Group of Experts on Geographical Names. URL: <https://unstats.un.org/unsd/geoinfo/ungegn/sessions.html>.
4. Євтух В.Б. Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова, Центр етноглобалістики. Київ : Фенікс, 2012. С. 99.
5. Laurence, K.M. Notes of Iere, The Amerindian Name For Trinidad. *Caribbean Quarterly*. Vol. 13. № 3. 1967. P. 45–51. URL: www.jstor.org/stable/40653028. Accessed 5 May 2021.
6. Murray, M. From Shibboleths to Shared Terminology? The Divisive Place Names of Northern Ireland. *Studi Irlandesi. A Journal of Irish Studies*. 2014. № 4 (4). P. 35–52. URL: <https://doi.org/10.13128/SIJIS-2239-3978-14666>.
7. The Queerest Names On The Map. *The Milwaukee Sentinel*. April 11, 1943. p. 22. Accessed 5 May 2021.
8. Harper, Russell David, ed. 10.27 Abbreviations for US states and territories. *The Chicago manual of style*. The University of Chicago Press, 2017 [1906].

УДК 81'373.2'25=111=161.2-044.922

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.16.31>

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У ВІДТВОРЕННІ ОНОМАСТИЧНОГО ПРОСТОРУ АВТОРСЬКОГО ТЕКСТУ

TRANSFORMATIONS OF THE TRANSLATION IN THE REPRODUCTION OF THE ONOMASTIC SPACE OF THE AUTHOR'S TEXT

Горда В.В.,

orcid.org/0000-0001-9849-4106
асистент кафедри перекладу та філології
Університету Короля Данила

Пушик Н.В.,

orcid.org/0000-0001-7680-0125
старший викладач кафедри перекладу та філології
Університету Короля Данила

Як відомо, власні назви є однією з мовних універсалій, науковий інтерес до яких зумовлений специфікою їх утворення та функціонування в мові. Система власних назв як результат багатовікового досвіду номінації є сукупністю різних ономастичних моделей, походження яких пов'язане насамперед з екстралінгвістичними факторами, як-от, найдавніші традиції та звичаї найменування, первісні культу й уявлення, різні етнокультурні процеси, що мали місце в історії спільноти. Не випадково вчені розглядають процес утворення власних імен як різновид кодування історико-культурної інформації. З іншого боку, вторгнення в ономастику екстралінгвістичних факторів призводить до фронтального запозичення та засвоєння іншомовних назв.

Оніми мають складну смислову структуру, унікальні особливості форми й етимології, можливості видозміни та словотвору, численні зв'язки з іншими одиницями та категоріями мови. Внаслідок передачі імені чи назви іншою мовою більшість таких властивостей втрачається. Незнання чи ігнорування таких властивостей лише ускладнює ідентифікацію носія імені, адже ономастикон містить у собі не лише назви, а також є ємнісним мовним елементом, що відображає культурні особливості певного народу, які висвітлюються за допомогою мови.

Труднощі у передачі власних імен іншими мовами пов'язані з недостатньою науковою розробленістю питання. Неправильне вживання власних назв – це не лише ознака неповаги до названої особи чи низького рівня освіченості при вживанні, скажімо, топонімів, а велика загроза мовній компетентності суспільства та комплексній системі колективного знання, що передається за допомогою мови. Процес перекладу власних назв є дуже специфічним та одним із найскладніших завдань. Щоб досягти вдалого перекладеного варіанту, потрібно використовувати безліч ефективних методів. Для досягнення хорошого результату перекладач повинен дослідити наявні у тексті власні назви та мати досить глибокі знання культури та традицій країни мови-оригіналу.

Ключові слова: переклад, художній переклад, оніми, ономастичний простір, ідіюстиль, професійна компетентність перекладача.

As we know, proper names are one of the linguistic universals, scientific interest in which is due to the specifics of their formation and functioning in the language. The system of proper names as a result of centuries-old experience of nomination is a set of different onomastic models, the origin of which is associated primarily with extralinguistic factors, such as ancient traditions and customs of naming, primitive cults and ideas, various ethnocultural processes that took place in history. It is not a coincidence that scholars consider the process of forming proper names as a kind of historical coding and cultural information. On the other hand, the intrusion of extralinguistic factors into onomastics leads to frontal borrowing and assimilation of foreign names.

Onyms have a complex semantic structure, unique features of form and etymology, possibilities of modification and word formation, numerous connections with other units and categories of language. Most of these properties are lost when a name or title is transferred to another language. Lack of knowledge or ignoring of such properties only complicates the identification of the native speaker. After all, the onomasticon contains not only names, but also is a capacious linguistic element that reflects the cultural characteristics of a particular people, which are highlighted by language.

Difficulties in translating proper names in other languages are due to insufficient scientific elaboration of the issue. Incorrect use of proper names is not only a sign of disrespect for the named person or low level of education in the usage, for example, toponyms but a great threat to the linguistic competence of society and the complex system of collective knowledge transmitted through language. The process of translating proper names is very specific and one of the most difficult tasks to achieve a successful translated variant you need to use many effective methods. To achieve a good result, the translator must research the proper names available in the text and have enough knowledge of the culture and traditions of that country.

Key words: translation, literary translation, onyms, onomastic space, ideological style, professional competence of an interpreter.

Постановка проблеми. Точне відтворення онімів у перекладі нерідко пов'язане з певними труднощами та має неабияке значення. Складність питання передачі власних імен полягає в тому, що вони мають своєрідне призначення у процесі людського спілкування. Цим зумовлений специфічний підхід до відтворення ономастичної лексики порівняно з іншими лексичними одиницями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Гостра потреба ґрунтовного аналізу основних аспектів функціонування та перекладу онімів зумовила появу численних наукових праць. Так, у світлі когнітивної парадигми наукових знань у центрі уваги сучасних досліджень перебувають соціокультурні, прагматичні та когнітивні механізми використання перекладу онімів (О.Ю. Карпенко, Є.С. Отін, С.М. Пак, М.В. Голомідова, М.Е. Рут, Т.С. Олійник, Л.І. Дука, В.І. Ільченко, С.М. Співак, Т.Н. Семенова). Особливості перекладу власних назв, пов'язані з відомою ситуацією або загальновідомим текстом, вивчають в аспектах теорії прецедентності (Д.В. Багаєва, Д.Б. Гудков, І.В. Захаренко, Ю.М. Караулов, Я.В. Кузнецова, В.В. Красних, Г.Г. Слишкін).

Постановка завдання. Сьогодні недостатньо висвітленими залишаються специфіка адекватної передачі мовних і культурологічних особливостей авторського ономастикону художнього твору. Бо переклад – це двомовна діяльність, котра є особливим видом комунікації, за якої відбувається безперервний процес формування і формулювання сприйнятої думки, тобто розуміння сенсу повідомлення однією мовою та його «перетворення» іншою. Особливості культури, політики, суспільного життя тощо можуть бути невідомі певній людині з іншої країни, і саме тут вся відповідальність за зрозумілий людині переклад лягає на перекладача.

Мета статті – дослідити перекладацькі трансформації у відтворенні ономастичного простору авторського тексту.

Виклад основного матеріалу. Онімна лексика була і залишається об'єктом дослідження багатьох науковців. Семіотична сутність власних назв, особливості семантичного змісту ономастичної лексики проаналізовані у працях багатьох лінгвістів.

Абсолютно всі власні назви позначають специфічні реалії та належать до фонові лексики. Оніми мають здатність передавати істотну для реципієнта інформацію, яка є закритою для «необізнаних» представників іншої культури. Основна універсальна функція власних назв – індивідуальне найменування окремих одиничних об'єктів [3, с. 15]. У художньому творі власні назви ставлять так званий онімний простір.

За визначенням О.В. Суперанської, ономастичний простір – це сукупність власних назв, яка зберігає своє значення за будь-яких умов. Ономастичне поле передбачає наявність системно-структурних відносин і зв'язків, виступає як упорядкована сукупність власних назв [10, с. 25].

Коли йдеться про ономастичний простір художніх текстів, необхідно врахувати той факт, що дуже часто важливу роль у відтворенні авторської картини світу грають не антропоніми, а мікротопоніми. Мікротопоніми виникають і функціонують у народній мові, їх призначення – це найменування природних ландшафтних об'єктів в околицях населеного пункту; вони конкретні, зазвичай прості за структурою, співвідносяться зі словами літературної мови [6, с. 89]. Антропонімна система творів художньої літератури складається з різних шарів, проте всіх їх об'єднує одна основа – розкриття теми й ідеї твору.

Ономастичний простір художнього несе в собі різнобічну лінгвістичну й екстралінгвістичну інформацію. Він структурно охоплює частину словника мови письменника, характеризує його авторську індивідуальність і рівень майстерності [8]. Під терміном ідіостиль мають на

увазі систему змістових і формальних лінгвістичних характеристик, властивих творам певного автора, за допомогою яких авторський спосіб мовного вираження, втілений у цих творах, стає очевидним [5].

Тобто ідіостиль – це авторська манера письма, це те, що відрізняє твори одного письменника від творів іншого. Якщо ж стиль може бути стилем епохи, то ідіостиль завжди прив'язаний до певного автора. Іншими словами, ідіостиль – це сукупність саме текстових характеристик окремої мовної особистості (індивідуальності письменника, вченого, конкретної особистості), що формуються під впливом всієї екстралінгвістичної основи, як функціонально-стильової, жанрово-стильової, так й індивідуально-стильової [5]. У художньому творі основну роль відіграє суб'єктивний чинник – свідомість автора, котрому підпорядковані всі елементи тексту, тому авторська домінанта репрезентується різними засобами на всіх рівнях тексту [9, с. 155]. І саме ця авторська свідомість важко піддається адекватному перекладу.

Переклад – це передача усних і письмових текстів із однієї мови в іншу. Це двомовна діяльність, котра «є особливим видом комунікації, за якої відбувається безперервний процес осмислення (формування і формулювання) сприйнятої думки, тобто розуміння сенсу повідомлення однією мовою та «перетворення» сенсу в задум, формування та формулювання іншою» [1, с. 6]. Загалом мета перекладу – відтворити різні види текстів, у т. ч. релігійних, літературних, наукових і філософських, іншою мовою і, таким чином, зробити їх доступними для всіх читачів.

Основна задача перекладу полягає у встановленні відношень еквівалентності між текстами, що підлягають перекладу, та перекладеними текстами. Вони повинні вміщувати однакові повідомлення, але перекладач повинен враховувати багато обмежень, таких як: контекст, правила граматики, правила перекладу ідіом та ін. [4, с. 13].

Існує безліч визначень «перекладацьких трансформацій», запропонованих Л.С. Бархударовим, Р.К. Міньяр-Белоручевою, Я.І. Рецкер, А.Д. Швейцером, В.Е. Щетінкіним, Л.К. Латішевим, В.Н. Комісаровим, В.Г. Гаком та ін., однак визначення Л.С. Бархударова вважається основним, оскільки воно найточніше відображає сутність поняття. На його думку, перекладацькі трансформації є видом міжмовного перефразування, який має істотні відмінності від трансформації у рамках однієї мови. Коли йдеться про одномовні трансформації, то маються на увазі

фрази, що відрізняються один від одної граматичною структурою, лексичним наповненням, мають практично однаковий зміст і здатні виконувати у контексті одну і ту саму функцію [1, с. 54].

Є велика кількість класифікацій перекладацьких трансформацій. За основу у роботі були взяті класифікації Л.С. Бархударова та В.Н. Комісарова.

Л.С. Бархударов поділяє трансформації на такі види: 1) перестановки; 2) заміни; 3) додавання; 4) опущення.

До перестановок належать: заміна порядку слів і словосполучень у структурі речення, зміна порядку послідовності частин складного речення та зміна порядку речень у тексті.

До заміни Л.С. Бархударов відносить: граматичні заміни (форми слів, частин мови, членів речення, перебудову синтаксичної структури речення), синтаксичні заміни у складному реченні (заміну простого речення складним, заміну складного речення простим, заміну головного речення підрядним і навпаки, заміну залежності одних слів іншим, заміну сполучникового типу зв'язку безсполучниковим і навпаки), лексичні заміни (конкретизацію, генералізацію та заміну, яка базується на причинно-наслідкових відношеннях), лексико-граматичні заміни (антонімічний переклад і прийняття компенсації).

Під додаванням Л.С. Бархударов розуміє додавання елементів, які заповнюють недостатність інформації, необхідної для розуміння змісту повідомлення. Під опущенням розуміється протилежне явище – опущення елементів, що несуть надлишкову інформацію [1, с. 190].

Це чотири види перекладацьких трансформацій, які на практиці самі по собі зустрічаються вкрай рідко, зазвичай вони діють разом, набуваючи характеру складних, комплексних трансформацій.

В.Н. Комісаров розглядає такі види трансформацій: 1) лексичну; 2) граматичну; 3) комплексну. Коли йдеться про лексичні трансформації, він виділяє транслітерацію, перекладацьке транскрибування, калькування, деякі лексико-семантичні заміни [7]. Наприклад, модуляцію, конкретизацію та генералізацію.

Як граматичні трансформації вчений виділяє дослівний переклад (або синтаксичне уподібнення), граматичні заміни (заміни членів речення, форм слова, частин мови) та членування пропозиції.

До комплексних трансформацій дослідник відносить експлікацію (по-іншому, описовий переклад), антонімічний переклад і компенсацію [7, с. 112].

Іноді у перекладача виникають труднощі із перекладом власних назв, адже вони бувають такі своєрідні та національно-специфічні, що потрібно зробити «неможливе», щоб їх перекласти правильно.

При перекладі власних назв за основу у роботі були взяті класифікації Л.М. Щетиніна та Л.С. Бархударова.

Л.М. Щетинін виділяє такі способи передачі власних назв, як:

Транскрипція та транслітерація. Т.А. Казакова зазначає, що транскрипція – це формальне пофонеми відтворення лексичної одиниці за допомогою фонем мови, якою перекладаємо; фонетична імітація слова, а транслітерація – це формальне відтворення лексичної одиниці за допомогою алфавіту мови, якою перекладаємо; літерна імітація форми слова [10, с. 63].

Калька – запозичення шляхом буквального перекладу, що дозволяє перенести у мову перекладу реалію з максимальним збереженням семантики, однак збереження семантики не означає збереження колориту, оскільки частини слова чи словосполучення передаються засобами мови, якою перекладаємо.

Напівкалька – часткові запозичення слів і словосполучень, котрі складаються частково з елементів із мови оригіналу та частково – з елементів мови, якою перекладаємо.

Створення неологізму – прийом, що використовується для створення нового власного імені через відсутність словникового відповідника у мові, якою перекладаємо, або за бажання перекладача виділити того чи іншого персонажа.

Функціональна заміна – підбір функціонального еквівалента, який викликає у читача перекладу такі самі асоціації, як і у читача твору мовою оригіналу.

Описовий переклад – цей прийом використовується за неможливості використання будь-якого іншого способу перекладу [4, с. 35].

В.С. Виноградов виділяє такі способи передачі власних назв: 1) перекладацьку транслітерацію та транскрипцію; 2) калькування; 3) описовий переклад; 4) наближений переклад; 5) трансформаційний переклад [4, с. 96–103].

Під час перекладу найчастіше підлягають вилученню слова, які є семантично зайвими, а їхнє використання у перекладі становить порушення мовних норм. Інколи вилучення у перекладі викликані відмінностями у структурі англійського й українського речень. Часто вилучаються присвійні займенники, які в українській мові є зайвими. Одним із найбільш яскравих при-

кладів зайвості є властиве англійській мові використання парних синонімів – паралельно вживаних слів, однакових або близьких за значенням. На відміну від англійської, українській мові це не властиво, тому у таких випадках у перекладі необхідно вдаватися до вилучень. Одна із причин використання цього прийому – тенденція англійської мови до використання в описах числівників. У тих випадках, коли використання таких конструкцій не вмотивовано, необхідно використовувати вилучення. Використання прийому вилучення вимагає досить високої дисципліни, оскільки необхідно пам'ятати, що це не «шпаринка» для пропуску складних місць у перекладі [9, с. 160].

Через дослідження перекладацьких трансформацій можна краще зрозуміти ідіостиль автора та ключові доміанти. Стратегії та тактики перекладу є чудовим методом розуміння тексту. Зіставивши різні варіанти перекладу, ми отримуємо чітку картину особливостей авторського письма, відмінності між оригіналом і різними перекладами.

Перекладач виконує конкретну функцію – завдяки багажу знань і навичок перекладацької діяльності він передає не тільки думки й ідеї автора, але й його інтонацію, переживання та картину світу, але кожен із нас – індивідуальність, тому неможливо створити абсолютно однакові варіанти перекладу одного і того самого твору. Слід пам'ятати, що сильне відходження від оригіналу веде до великих перекладацьких помилок, а саме неадекватності перекладу, який показується у величезній прірві між оригіналом і перекладом.

Стратегічна лінія перекладу – це те, що потрібно зробити для того, щоб рецептивний сенс, отриманий іншомовним та інокультурним комунікантом, виявився аналогічним у своїх істотних рисах інтернаціональному сенсу автора [7, с. 159].

Перекладацька стратегія – метод виконання перекладацького завдання, що полягає в адекватній передачі з іноземної мови мовою перекладу комунікативної інтенції відправника з урахуванням культурологічних та особистісних особливостей оратора, базового рівня, мовної надкатегорії та підкатегорії [4, с. 96]. Поширені перекладацькі стратегії – одомашнення «domestication» (адаптування до рідної мови та культури) й очуження «foreignisation» (привнесення елементів чужої мови та культури) [7, с. 15].

Як приклад зазначеного, вслід за М.В. Бережною [2], можна навести тринадцять етапів стратегії перекладацької роботи, внаслідок

яких перекладач приймає рішення щодо способів передачі власних імен і назв мовою перекладу. Так, на першому етапі роботи над передачею власних імен і назв перекладач мусить переконатися у тому, що перед ним саме власне ім'я чи назва. На наступному етапі перекладач встановлює, до якого саме класу предметів (денотату) належить та чи інша власна назва. На третьому етапі перекладач повинен встановити національномовну належність та інші характеристики сигніфікату. На четвертому етапі перекладач зобов'язаний переконатися, чи є власна назва одиничною чи множинною. На п'ятому етапі перекладач повинен встановити, чи не має власне ім'я традиційних відповідників. На шостому етапі, встановивши відсутність традиційних відповідників, встановити, чи можливо перенести власне ім'я в переклад у його оригінальному написанні. На сьомому етапі за неможливості прямої передачі необхідно обрати метод передачі формальної подібності (а саме транскрипцію чи транслітерацію). На восьмому етапі слід перевірити отриманий результат на доброзвучність. На дев'ятому етапі перекладач має перевірити відповідник на входження в синтагматичну та парадигматичну систему мови перекладу. На десятому – переконатися, чи збережена рівнозначність імені при передачі формально різних його варіантів. На одинадцятому етапі перекладач повинен перевірити збереження в перекладі аспектів значення власного імені. На дванадцятому етапі перекладач мусить встановити, чи має власне ім'я внутрішню форму, і якщо так, визначити її актуальність. На тринадцятому етапі відбувається аналіз перекладу з погляду його еквівалентності оригіналу.

Звичайно, викладені етапи стратегії формування ономастичних відповідників перекладач не завжди виконує як ізольовані, послідовні й організовані дії. Аналітичне освоєння цієї стратегії може не лише допомогти в теоретичному осмисленні коректного підходу до передачі власних імен і назв, але й має практичну цінність у формуванні професійних навичок перекладу.

Досліджуючи переклад власних назв у авторських текстах, науковці зазначають, що зазвичай найпродуктивнішою перекладацькою трансформацією є калькування, адже ця трансформація дозволяє перенести у мову перекладу реалію з максимальним збереженням семантики. Найменш поширеною трансформацією є описовий метод.

З-поміж особливостей транскодування українською мовою аналізованих англійських онімів

найчастіше відзначають: 1) урахування усіх елементів, які беруть участь у письмовому оформленні запозиченого слова; 2) урахування усіх дій (процедур), що відбуваються із запозиченим словом при уведенні його в мову, яка приймає; 3) співвіднесеність письмової форми запозичення з орфографічним правилом; 4) виділення авторських особливостей при оформленні чужого слова. Так, англо-українські графічні відповідники характеризуються як показовою стабільністю, так і чіткою тенденцією до варіантності.

Отже, ономастика є дуже важливою галуззю науки, адже імена досліджувати не так просто, і кожен перекладач передає по-своєму ту чи іншу лексему. Правильно вибране ім'я стає додатковим засобом характеристики персонажа, підсилює емоційне враження від усього твору [6, с. 56]. Мета перекладача – не просто перекласти ім'я, а й зробити це правильно, не порушуючи норм мови та характеристик того чи іншого персонажа.

Висновки. До методів і способів перекладу, застосовуваних до авторських художніх творів, зазвичай відносять такі: дослівний, буквальний, адекватний, семантичний, адаптацію, вільний (переспів), ідіоматичний, комунікативний, калькування, семантичний неологізм, еквівалент, функціональний аналог, описовий.

Одиниці мови оригіналу можуть зазнавати різних лексичних трансформацій, що полягають у перетворенні внутрішньої форми слова або ж словосполучення або ж в повній її заміні для адекватної подачі змісту сказаного. До видів лексичних трансформацій належать: диференціація значень, конкретизація значення, генералізація значення, контекстуальний переклад, антонімічний переклад, цілісне перетворення, компенсація.

Зазвичай, послуговуючись комунікативним методом перекладу, перекладач використовує особливу тактику, яку маємо всі підстави назвати «тактикою збереження і розкриття», що робить власні імена надзвичайно промовистими.

З-поміж актуальних лексичних трансформацій треба виокремити диференціацію значень, конкретизацію значення, генералізацію значення, контекстуальний переклад, антонімічний переклад, цілісне перетворення, компенсацію.

При аналізі основних труднощів перекладу власних назв можна виявити, що у своєму початковому мовному середовищі власні назви мають складну смислову структуру, унікальні особливості форми й етимології, можливості видозміни та словотвору, зв'язки з іншими одиницями та категоріями мови. При передачі імені чи назви іншою мовою більшість таких властивос-

тей втрачається. Незнання чи ігнорування таких властивостей тільки ускладнює ідентифікацію носія імені. Аналізуючи сучасні засоби англійської й української мов, неважко помітити, що проблема іншомовних власних є актуальною, як ніколи, адже ономастикон не лише містить у собі назви, а і є ємнісним мовним елементом, котрий відображає культурні особливості певного народу, які висвітлюються за допомогою мови.

Труднощі у передачі власних імен іншими мовами пов'язані з недостатньою науковою розробленістю питання. Неправильне вживання власних назв – це не лише ознака неповаги до особи, ім'я якої називається, або низького рівня освіченості при вживанні, скажімо, топонімів, це також велика загроза мовній компетентності суспільства та комплексній системі колективного знання, що передається за допомогою мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бархударов Л.С. Язык и перевод. Москва : Международные отношения, 1975. 240 с.
2. Бережна М.В. Тринадцять етапів перекладу власних назв та імен. *Вісник СумДУ. Серія Філологія*. 2007. № 1. С. 62–67.
3. Бока О.В. Власні імена як компресовані тексти-носії когнітивної інформації. *Вісник СумДУ. Серія Філологія*. 2008. № 1. С. 15–19.
4. Виноградов В.С. Перевод: Общие и лексические вопросы. Москва : КДУ, 2006. 240 с.
5. Идиостиль (Индивидуальный Стиль). URL: http://www.krugosvet.ru/enc/gumanitarnye_nauki/lingvistika/IDIOSTIL_INDIVIDUALNI_STIL.html.
6. Карпенко О.Ю. Проблематика когнітивної ономастики. Одеса : Астропринт, 2006. 325 с.
7. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение. Москва : ЭТС, 2002. 424 с.
8. Леонович О.А. Очерки английской ономастики : пособие. Москва : Интерфакс, 1994. 128 с.
9. Непокупный Н.А. Теория и методика ономастических исследований. Москва : Наука, 1986. 256 с.
10. Полякова Н.А. Роль, место и особенности перевода имен собственных в художественном тексте. *Вестник МГУ. Сер. 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация*. 2007. № 4. С. 155–163.

УДК 811.161.2'38'253:1

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.16.32>

РЕАЛЬНІСТЬ ЯК КАТЕГОРІЯ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ ТА ЇЇ СТИЛЬОВА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ У ПЕРЕКЛАДАХ РОМАНУ Ч. ДІККЕНСА «ПРИГОДИ ОЛІВЕРА ТВІСТА» УКРАЇНСЬКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ МОВАМИ

REALITY AS A CATEGORY OF LITERARY TEXT AND ITS STYLISTIC REPRESENTATION IN TRANSLATIONS OF DICKENS'S NOVEL “THE ADVENTURES OF OLIVER TWIST” IN UKRAINIAN AND RUSSIAN

Довгань О.В.,

orcid.org/0000-0002-6728-818X

кандидат філологічних наук,

академік-секретар по відділенню філології

Міжнародної академії освіти і науки,

головний спеціаліст відділу стандартів державної мови

та забезпечення оцінювання володіння державною мовою

Національної комісії зі стандартів державної мови

Гайдасенко Ю.Р.,

orcid.org/0000-0002-9299-6903

студентка IV курсу

Інституту філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

У статті постульовано, що функціонування категорії реальності має об'єктивовано-стильовий характер (мовна, художня і власне онтологічна реальність максимально наближена до тієї міри об'єктивності, яка є можливою, враховуючи суб'єктивний характер сприйняття як психічного процесу). Зауважено, що головною складністю у процесі перекладу творів Ч. Діккенса є розмаїтість стилю: його твори мають головну стильову доміную, що нерозривно пов'язана з уламковим характером мовної дійсності (саме мовної, а не художньої), носієм таких локальних